

ตำบลบางหัวเสือ

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พลิกวิกฤติ คืบคุณภาพชีวิตที่ดีสู่ชุมชน

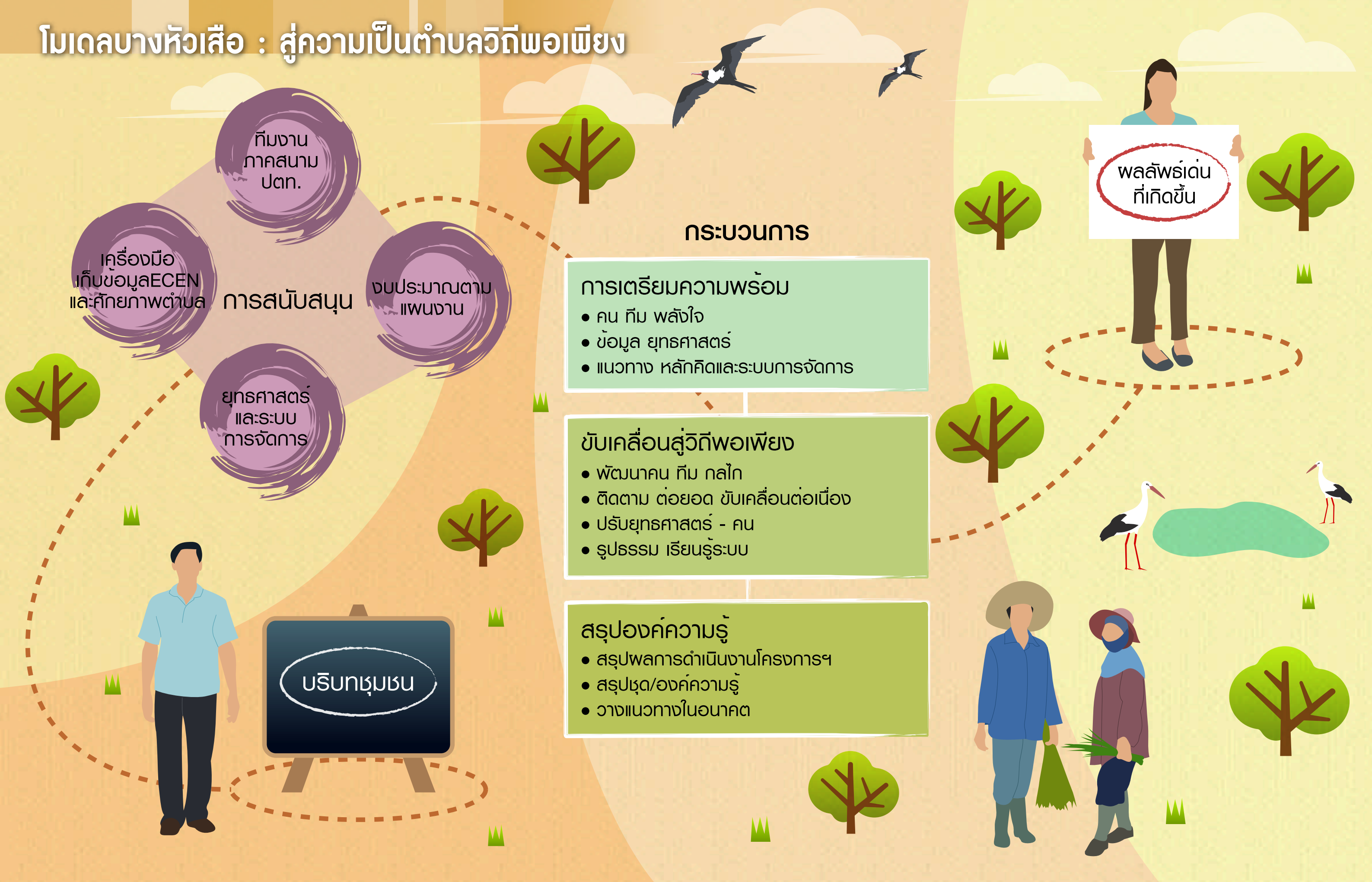
สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๑๔ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๑๗ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๔ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๒๘ แผนที่ความรู้
- ๓๐ ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง
- ๓๒ ภาคผนวก

นิยามความปลอดภัยของตำบลบางหัวเสือ

“ครัวเรือนพอเพียงอาสาสามารถลดรายจ่าย
เพิ่มรายได้ด้วยการเรียนรู้จากการทำบัญชีครัวเรือน
และหันเรียนรู้กิจกรรมการพึ่งพาตนเองที่หลากหลาย
จากความต้องการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูตัวตน
รู้จักแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง
และรวมกลุ่มส่งเสริมทักษะอาชีพควบคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชน
และตำบลในเรื่องการจัดการขยะ อีกทั้งวางรากฐานงานป้องกันและการแก้ไขปัญหา
ในกลุ่มเด็กและเยาวชน พร้อมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจด้วยการออม”

โมเดลบางหัวเลื้อ : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง

กระบวนการ

การเตรียมความพร้อม

- คน ทีม พลังใจ
- ข้อมูล ยุทธศาสตร์
- แนวทาง หลักคิดและระบบการจัดการ

ขับเคลื่อนสู่วิถีพอเพียง

- พัฒนาคคน ทีม กลไก
- ติดตาม ต่อยอด ขับเคลื่อนต่อเนื่อง
- ปรับยุทธศาสตร์ - คน
- ธุรกรรม เรียนรู้ระบบ

สรุปองค์ความรู้

- สรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ
- สรุปชุด/องค์ความรู้
- วางแนวทางในอนาคต

การสนับสนุน

ทีมงานภาคสนามปตท.

เครื่องมือเก็บข้อมูลECENและศักยภาพตำบล

งบประมาณตามแผนงาน

ยุทธศาสตร์และระบบการจัดการ

บริบทชุมชน

พลีพรัดนที่เกิดขึ้น

สภาพ แวดล้อม

ตำบลบางหัวเสือ เดิมมีชื่อเรียกว่า "บางศิระเสือ" คาดว่าเป็นชุมชนที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย หรือประมาณ ๒๕๐ ปีมาแล้ว สภาพพื้นที่ของตำบลบางหัวเสือเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง โดยที่ราบเกิดจาก ดินตะกอนที่นำพัดพามาทับถมจนเกิดเป็นแผ่นดินใหม่ มีลำคลองเล็กๆ ไหลผ่านพื้นที่ลงสู่แม่น้ำ เจ้าพระยาหลายสาย แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นป่ารก้างและเป็นสวน

ปัจจุบันตำบลบางหัวเสือแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๔ ชุมชน มีจำนวนประชากรประมาณ ๑๒,๐๐๐ คน ลักษณะของผู้คนในพื้นที่มีความหลากหลาย ทั้งคนในพื้นที่เดิม และที่อพยพมาจากทางเหนือ อีสาน ใต้ และจังหวัดใกล้เคียงในภาคกลาง ชุมชนมีลักษณะเป็นสังคมเมือง โดยอาชีพส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม ทำให้วิถีชีวิตเป็นไปแบบต่างคนต่างอยู่ เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรม ส่วนอาชีพรอง ได้แก่ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ และรับจ้างทั่วไป 💧

ความเป็นมา

ในอดีตพื้นที่ตำบลบางหัวเสือทำสวนมะพร้าว พื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ที่อาศัยตามลำคลอง ทั้งกุ้ง ปู ปลา และมีพืชตามธรรมชาติขึ้นหลายชนิด อาทิ จาก กล้วย และเหียงอกปลาหมอ เป็นต้น ในอดีตคนในตำบลบางหัวเสืออยู่กับแบบเรียบง่าย พึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือเกื้อกูลแบบเครือญาติ เน้นใช้แรงกายแรงใจ รู้จักพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น นำใบจากมาเย็บเพื่อมุงหลังคา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าวและปลูกพืชสวนครัวไว้กินเอง ตำบลบางหัวเสือมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตำบลมากมาย จนสามารถแบ่งเป็นยุคต่างๆ ได้ดังนี้

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๖

ยุคจากสังคมเกษตรกรรม
ที่พึ่งพาตนเองและธรรมชาติ

พื้นที่ยังมีสภาพอากาศดี จำนวนประชากรมีไม่มาก ส่วนใหญ่ดำรงชีพด้วยการทำสวนมะพร้าว และสวนผลไม้อื่นๆ การคมนาคมยังไม่สะดวก เนื่องจากยังไม่มีถนนหนทางเข้าสู่พื้นที่ นอกจากถนนสุขสวัสดิ์ ซึ่งเป็นถนนสายหลักเชื่อมกับชุมชนภายนอก ชุมชนจึงใช้การคมนาคมทางเรือเป็นหลัก ส่วนใหญ่สภาพสังคมใช้การแลกเปลี่ยนของกัน จึงไม่เน้นการพึ่งพาการใช้เงินมากนัก

พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๔๐

ยุควิกฤติทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

เมื่อไฟฟ้าได้เข้ามาถึงชุมชน ความเจริญก็เข้ามา มีจำนวนคนมากขึ้น มีบ้านจัดสรร ห้องแถว ห้องเช่า และมีโรงงานอุตสาหกรรมมาตั้ง อาชีพหลักของคนที่นี่จึงเปลี่ยนไปเป็นการทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรมแทนการทำสวน และชาวบ้านเริ่มมีการขายที่ดิน ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงในตำบลอย่างมาก เพราะมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งเป็นจำนวนมาก ผู้ครอบครองที่ดินจึงเปลี่ยนมืออย่างรวดเร็ว เกิดการแย่งชิงกันทำมาหากิน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติเริ่มหมดไป และสิ่งแวดล้อมก็เปลี่ยนไปเนื่องจากผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่

แม่น้ำลำคลอง ความสัมพันธ์ของคนเริ่มเปลี่ยนไปเป็นต่างคนต่างอยู่ ไม่เอื้ออาทรต่อกัน ในยุคที่ดินมีราคาแพงมาก ค่าครองชีพและค่าแรงงานก็เพิ่มสูงขึ้น ผู้คนมากขึ้น ความเจริญมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ทั้งเรื่องเด็กและเยาวชน รวมถึงปัญหายาเสพติด ต่อมาเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศ ทำให้ธุรกิจการค้าขาดทุน โรงงานก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน จนต้องปิดโรงงานและทำให้คนว่างงานจำนวนมาก ชุมชนก็เกิดวิกฤติทางสังคมตามไปด้วย เริ่มเกิดภาวะหนี้สิน และไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพราะที่ดินได้ถูกขายไปหมดแล้ว ชุมชนจึงหันมาค้าขายเพื่อเลี้ยงชีพแทน

พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๕๑

ยุคคืนกลับสู่วิถีพอเพียง
และการพึ่งพาตนเอง

จากสภาพการพัฒนาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ชุมชนเกิดวิกฤติทางสังคมจนมีการตั้งกลุ่มเพื่อพึ่งพาตนเองขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขของชุมชน โดยจัดตั้งเป็น "เครือข่ายออมทรัพย์สำโรงใต้" ที่มีเป้าหมายให้ชุมชนเกิดการออม รู้จักพึ่งพาตนเองทางการเงิน แก้ปัญหาหนี้ในระบบ และช่วยเหลือกันภายในชุมชน จนได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้านเข้าร่วมกลุ่มเป็นจำนวนมากขึ้น ต่อมาได้มีการต่อยอดจัดตั้ง "กลุ่มเด็กดีรักการออม" เพื่อวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบัน

■ กุณตำบล

ตำบลบางหัวเสือ เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงอยู่ของชาวบ้าน ซึ่งปรับตัวตามกระแสสังคมและค่านิยมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ จากสังคมเกษตรกรรมที่พึ่งพาตนเองและธรรมชาติ มาสู่การเป็นสังคมเมืองและชุมชนอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทั้งตัวบุคคลและครอบครัว และยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนเป็นวัฏจักรหรือห่วงโซ่กลับมาหามนุษย์ ปัญหาดังกล่าวทำให้ชาวบ้านกลุ่มเล็กๆ ที่ตระหนักถึงปัญหาชุมชนเริ่มรวมตัวกันและรณรงค์แก้ไขปัญหาสังคมสิ่งแวดล้อมในชุมชน ทั้งนี้ด้วยทุนของชุมชนประกอบด้วยคลองเป็นจำนวนมาก จึงเกิดเป็นโครงการคลองสวยน้ำใสในชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เนื่องจากเป็นพื้นที่เขตแนวท่อส่งก๊าซอยู่ก่อนแล้ว

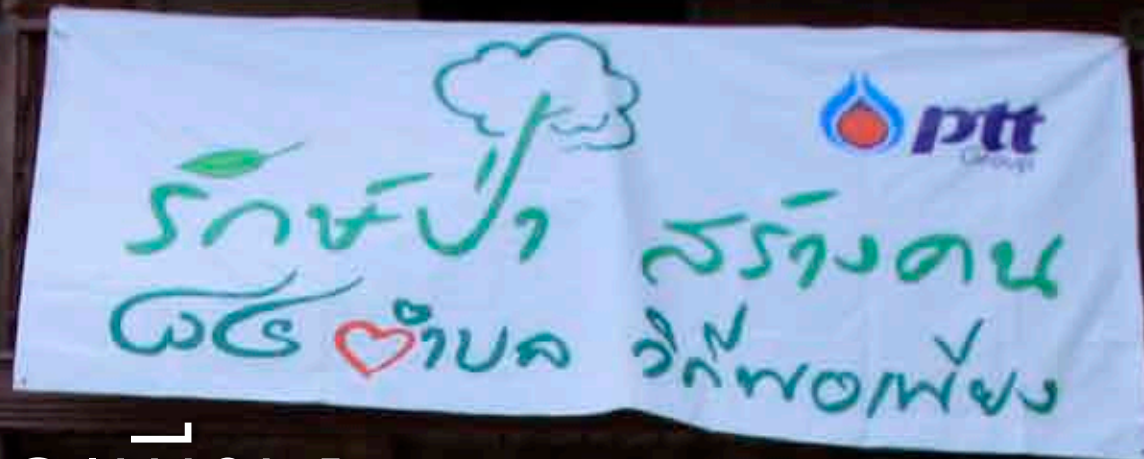
นอกจากนี้ยังมีการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน รวมทั้งงานด้านเศรษฐกิจครัวเรือนและสังคม เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กลับคืนสู่ชุมชน สิ่งเหล่านี้คือทุนตำบลที่มีอยู่ 💧

ก้าวเดิน

ด้วยความพอเพียง

นับเป็นจังหวะและโอกาสที่ดีของชุมชน
บางหัวเสือ เมื่อบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
เปิดรับสมัครตำบลเข้าร่วมโครงการรักป่า สร้างคน
๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง โดยติดต่อชักชวน
แกนนำชุมชน ซึ่งทางกลุ่มมีความต้องการที่จะ
ได้รับการสนับสนุนด้านการดำเนินงานจากหน่วยงาน
อยู่แล้ว จึงนำเสนอข้อมูลของชุมชนจนได้รับการ
คัดเลือกเข้าร่วมโครงการในระยะที่ ๒ โดยมี
ทิศทางการดำเนินงานสำคัญในการขยายผลการ
ดำเนินงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม พร้อมเพิ่ม
ศักยภาพทักษะในกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งในการ
ทำงานพัฒนาในพื้นที่ เพื่อยายงานให้ครอบคลุม
พื้นที่ทั้งตำบล

■ กลไกการขับเคลื่อน

ตำบลบางหัวเสือเป็นตำบลอันดับต้นๆ ที่ได้จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน แต่ก็ถือว่าอยู่ในช่วงของการเรียนรู้งานสภา ในภายหลังได้ขยายงานพัฒนาในพื้นที่ให้กว้างขวางทั่วทั้งตำบล โดยกลไกนี้จะเป็นบทเรียนในการสร้างทีมหรือกลุ่มคนขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม เป็นการกระจายบทบาทหน้าที่ให้กับสมาชิก ไม่ให้ไปตกหนักอยู่ที่แกนนำอย่างเดียว สามารถแบ่งคณะกรรมการโครงการฯ ได้ ๔ ฝ่าย ดังแสดงตามแผนภาพ

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลบางหัวเสือ

คณะกรรมการโครงการฯ ใช้รูปแบบการกระจายการมีส่วนร่วมในการทำงานในทุกภาคส่วน เปิดกว้างให้แกนนำกลุ่มต่างๆ เข้ามาเป็นตัวแทน ชุมชน และคณะกรรมการโครงการฯ รวมทั้งสมาชิกครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครร่วมเป็นคณะทำงาน โดยใช้กิจกรรมต่อยอดจากบัญชีครัวเรือน เช่น การทำผลิตภัณฑ์พึ่งตนเอง การส่งเสริมอาชีพ นวดแผนไทยและการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมตำบลเรื่องการจัดการขยะ เป็นต้น กิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดคนอาสา เข้ามาเรียนรู้และอยากเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารให้สมาชิกได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอด้วย ซึ่งลักษณะการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ เป็นไปตามรูปแบบดังนี้

๑. มีการส่งต่อความรู้การบริหารจัดการที่เรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทีมภาคสนาม ปตท. ในระดับภาค

๒. ขับเคลื่อนงานผ่านเวทีสภาองค์กรชุมชนที่เป็นคนกลุ่มเดียวกันมาเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการฯ

๓. นำครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครเข้ามาเป็นคณะทำงานด้วยหลักกระจายความรับผิดชอบ เพื่อการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน โดยใช้คนที่เหมาะสมกับงานที่มอบหมายให้รับผิดชอบ

๔. ใช้หลักการทำงานเป็นทีม

ประสิทธิ์ จันทาเทพ ประธานคณะกรรมการโครงการฯ ผู้เป็นคณะกรรมการโครงการฯ ตั้งแต่แรกเริ่มและต่อมาได้รับการสนับสนุนจากแกนนำและครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครเลือกเป็นประธานคณะกรรมการโครงการฯ ด้วยวิสัยทัศน์การทำงานที่เน้นการสร้างความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน จึงสามารถบริหารจัดการโครงการฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน ประธานคณะกรรมการโครงการฯ ได้กล่าวถึงแนวคิดในการทำงานว่า "การเปิดกว้างให้คนเข้ามาเรียนรู้มากๆ เขาจะได้รู้ว่าเราทำอะไร หากเขาชอบจะอยู่ช่วยเราต่อหรือเลือกสิ่งที่เขาต้องการเรียนรู้หากงานไม่ตรงกับใจก็ถอยไปเองอย่างน้อยให้ได้รับรู้ว่าคณะกรรมการโครงการฯ ทำงานอย่างเปิดเผย และโปร่งใส"

ส่วนผู้นำที่มีบทบาทระดับตำบลทั้งคณะกรรมการโครงการฯ และชาวบ้านทั่วไปให้ความเคารพนับถือมานานมีตำแหน่งเป็นรองประธานโครงการฯ คือ ประทุม จันทศิริ หรือแมว รองประธานสภาองค์กรชุมชน ประธานชุมชน ประธานกลุ่มสตรี และตำแหน่งอีกมากมาย ได้พูดถึงแนวคิดที่ว่า "แม้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นเรื่องที่ทำยากในชุมชนเมือง แต่คิดว่าพอปรับใช้ให้เหมาะสมได้ โดย

เฉพาะการรวมกลุ่ม การทำงานกลุ่ม คนชุมชนเมืองจะมีวิถีชีวิตต่างคนต่างอยู่สูง แต่เราต้องลองทำ ที่สำคัญเมื่อมีปัญหาอย่าท้อถอย บางครั้งหันไปคนนี้ก็ท้อ คนโน้นก็ท้อ เจอแต่คนท้อ เราเป็นผู้นำต้องให้กำลังใจกัน ตั้งสติไว้ ท้อถอยเมื่อไหร่จบเมื่อนั้นอย่าลืมนว่ามีคนดูแลอยู่"

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

การทำงานของ ทีมงานภาคสนาม ปตท. ถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงาน โดยทีมงานนี้ประกอบด้วย

ที่ปรึกษาภาค มีหน้าที่ให้ปรึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ต่างๆ ในตำบล และร่วมวางแผนงานในการทำงาน กิจกรรม หรือการแก้ไขปัญหา โดยลักษณะการทำงานของตำบลบางหัวเสือ จะเน้นการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน และสื่อสารให้คนทำงานรับรู้เท่าเทียมกัน

เจ้าหน้าที่ประจำภาค เป็นผู้สนับสนุนแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ระยะสั้น และระยะยาว รวมทั้งร่วมคิดร่วมทำกับชุมชน

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล มีบทบาทสำคัญในการติดตามหนุนเสริมทั้งการแก้ไขปัญหาร่วมกับชุมชน เป็นผู้เสนอแนะวิธีการทำงานหรือเทคนิคการขับเคลื่อนกิจกรรมบ้างเป็นบางโอกาส ด้วยความเป็นผู้ประสานงานทั้งภายนอกและภายในตำบล ทำให้บางครั้งต้องเป็นผู้นำการขับเคลื่อนกิจกรรม ที่ประสบปัญหา เพื่อสร้างการเรียนรู้เป็นรูปแบบหรือตัวอย่างให้เห็นแนวทางก่อน ที่สำคัญคือ เป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างชุมชนและโครงการฯ 💧

■ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ ครัวเรือนพอเพียงอาสาเพื่อการพึ่งตนเอง

ปัญหาหนึ่งของตำบลบางหัวเสือ คือ เรื่องของการบริหารจัดการด้านการเงินและปัญหานี้สิน แผนงานครัวเรือนพอเพียงอาสาเพื่อการพึ่งตนเอง จึงมุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาสะสมทางด้านการเงินได้

กิจกรรมจะเน้นให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนผลลัพธ์การทำบัญชีครัวเรือน โดยให้กลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครบัญชีครัวเรือนมาส่ง แล้วเข้ารับการอบรม โดยวิทยากรจากสำนักตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ สลับกับเจ้าหน้าที่ประจำตำบลที่เป็นครูบัญชีนำร่องให้กับตำบล ต่อมายกระดับเป็นครูบัญชีระดับจังหวัด แล้วสร้างเครือข่ายครูบัญชีภายในตำบลให้เกิดการช่วยเหลือ เกื้อกูลความรู้ทางบัญชีกันเอง นอกจากนี้ยังปรับเวทีการเรียนรู้ให้เป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็น เพื่อไม่ให้เกิดการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย และทำให้สมาชิกเปิดรับข้อมูลหรือคำแนะนำมากขึ้น

การทำบัญชีให้เป็นการเรียนรู้ ทำใน ๒ ลักษณะ คือ เรียนรู้เพื่อปรับวิธีคิดเปลี่ยนพฤติกรรม และ เรียนรู้ในเชิงตรรกะทางบัญชี โดยมีการติดตามการทำบัญชีครัวเรือนที่สอดคล้องตรงสถานการณ์การขับเคลื่อนงานโครงการฯ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม อีกด้วย และเป็นการวางรากฐานผู้นำชุมชนในอนาคต

ผลการดำเนินงานสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีครัวเรือน ทำให้เกิดการเรียนรู้แนวทางการพึ่งพาตนเอง เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และต่อยอดไปถึงการพัฒนาอาชีพต่อไป

การจัดการขยะ

ชุมชนต้องการแก้ปัญหาขยะ
ซึ่งส่งผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมในชุมชน

ศึกษาวิธีการในการจัดการปัญหาขยะ

- ศึกษาดูงานบริษัททวงษ์พาณิชย์
- ศึกษาดูงานขยะแห้งแลกไข่ คลองเตย

สร้างกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

- จัดทำวัฒนธรรมตำบล
“ถอดฟ้าป่าขยะสามัคคี ทำความดี ถวายในหลวง”
- ธนาคารขยะชุมชน

ต่อยอดความสำเร็จ โดยเป็นตำบลนำร่องที่
เทศบาลนำไปขยายผลต่อไป

ปัญหาขยะเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนเมือง ตำบลบางหัวเสือก็มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองที่มีการอยู่อาศัยของผู้คนจำนวนมาก รวมทั้งยังเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมมากมาย ทำให้เกิดปัญหาเรื่องขยะอันส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมตามมา

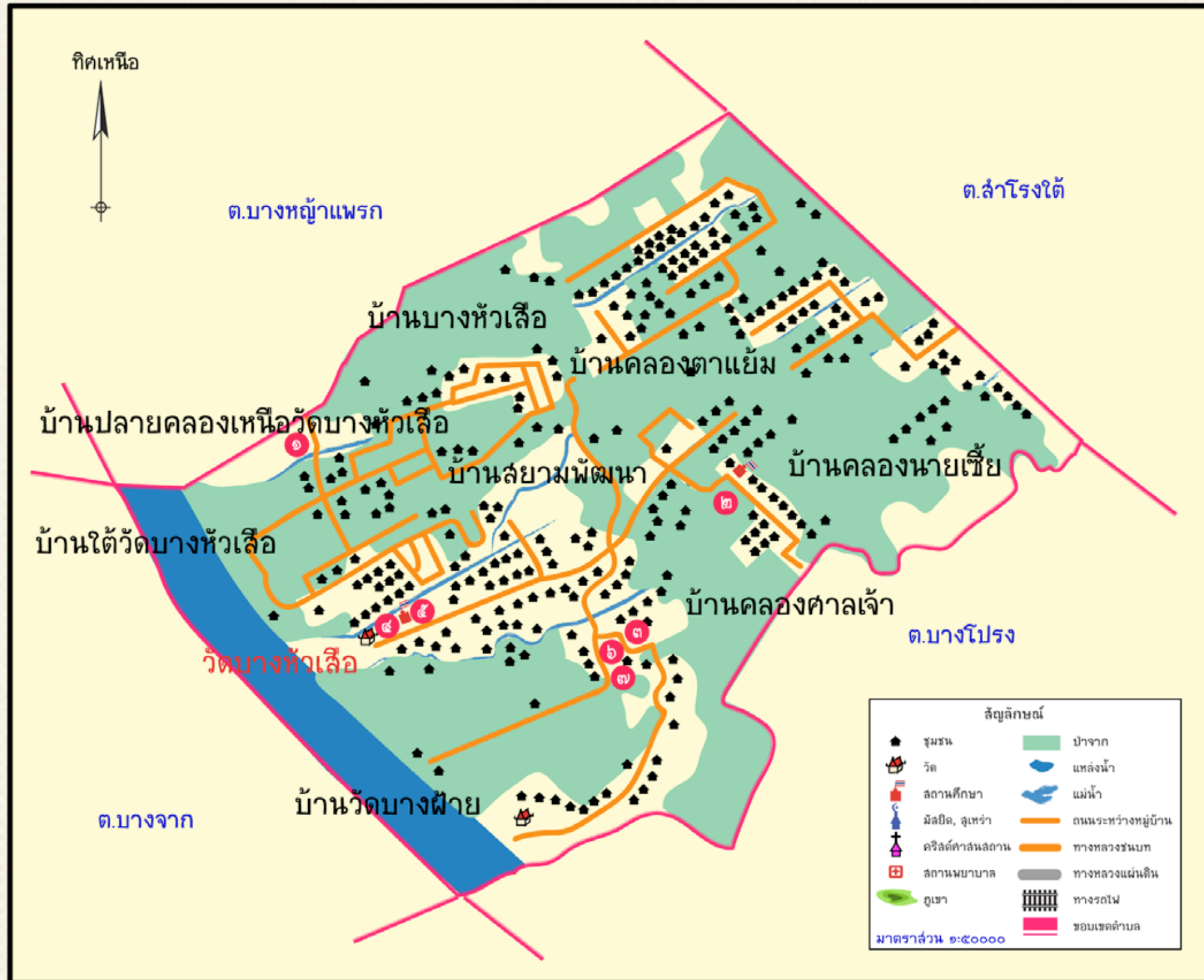
คณะกรรมการโครงการฯ จัดทำแผนงานเรื่องทรัพยากร การดูแลรักษาคลองสำรวจพรรณพืชและสัตว์ โดยต้องการขยายงานให้ ทั้งในเรื่องคน ความรู้ และงบประมาณ ต่อมาแผนงานจึงยุบรวมเข้ามาเป็นแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมตำบล โดยระดมความคิดจนได้คำตอบว่าการจัดการขยะ ต้องเริ่มตั้งแต่บ้าน ชุมชน และระดับตำบล เป็นที่มาของแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมตำบลเรื่องการจัดการขยะ

กระบวนการขับเคลื่อนเริ่มจากส่งแกนนำจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาไปศึกษาดูงานบริษัททวงษ์พาณิชย์ จังหวัดพิษณุโลกและศึกษาดูงานขยะแห้งแลกไข่ที่คลองเตย กรุงเทพฯ จากนั้นกลับมาทำเวทีสัญจร เรื่องการคัดแยกขยะในครัวเรือนต่อมา มีการจัดทำวัฒนธรรมตำบล เรื่อง “การทอดผ้าป่าขยะสามัคคี ทำความดีถวายในหลวง” ปีละ ๒ ครั้ง ใน ๒ วัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จากนั้นต่อยอดแนวคิดไปเป็นทุนหมุนเวียนให้กลุ่ม โดยตั้งธนาคารขยะชุมชนในตำบล ประสานความร่วมมือกับกลุ่มขยะแห้งแลกไข่คลองเตยเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายได้ไข่ไก่เดือนละ ๑,๕๐๐ ฟอง ถือเป็นกิจกรรมหนุนเสริมให้เกิดการจัดการขยะในครัวเรือน รวมทั้งสร้างกระแสด้วยการประชาสัมพันธ์ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทำให้ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี จนได้รับการยกให้เป็นตำบลนำร่องเรื่องการจัดการขยะชุมชนที่ทางเทศบาลจะนำไปขยายผลต่อไป

แผนที่ความรู้

รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลบางหัวเสือ

จุดเรียนรู้

- ๑ กลุ่มดนตรีไทย ชุมชนหมู่ ๖-๗รวมใจ " คิษย์บุญส่ง "
- ๒ กลุ่มดนตรีสากล ชุมชนหมู่ ๑๒ บ้านสยามพัฒนา
- ๓ กลุ่มเด็กดีรักการออม
- ๔ กลุ่มพัฒนาทักษะการกีฬา
- ๕ เครือข่ายเด็กและเยาวชนตำบลบางหัวเสือ
- ๖ จุดเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชน ๑๒ อาสาพัฒนาบางฝ้าย
- ๗ ศูนย์เรียนรู้ ชุมชน ๑๒ อาสาพัฒนาบางฝ้าย

หน่วย : กิโลกรัม CO₂

■ ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง จากการทำกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ตำบลบางหัวเสือลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ ๑๐๖,๘๐๘ กิโลกรัม
จากกิจกรรมปลูกต้นไม้ กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน การคัดแยกขยะ และการทำ
ปุ๋ยอินทรีย์

กิจกรรม	ปริมาณ CO ₂ ที่ลดการปล่อยลง
ปลูกต้นไม้	90,950
คัดแยกขยะ	2,795
การทำปุ๋ยอินทรีย์	994
กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน	12,170
รวม	106,909

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก

รายชื่อคนต้นแบบ

๑. นายบุญส่ง ก้อนทรัพย์	:	การอนุรักษ์คนศรีไทย
๒. นายขวัญชัย เทียมสินวัฒนชัย	:	การออมทรัพย์
๓. นายสมาน ภู่พยอม	:	การส่งเสริมการกีฬา
๔. นางสาวสนทนา บุรีชัย	:	การอนุรักษ์นาฏศิลป์
๕. นายประสิทธิ์ จันทาทพ	:	การส่งเสริมทักษะด้านคนตรีสากล
๖. นายณรงค์ ไตรรัตน์	:	การเกษตรชีวภาพ
๗. นางมาลัย แสงเงิน	:	การจัดการขยะ
๘. นางประทุม จันทศิริ	:	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๙. นางเครือวัลย์ มีวัฒนะ	:	การออมทรัพย์และอาชีพ
๑๐. นางประทุม บุชาเทียน	:	การส่งเสริมอาชีพนวดแผนไทย
๑๑. นางยีนดี คชบัว	:	การทำบัญชีครัวเรือน
๑๒. นางพรทิพย์ ทองวงศ์	:	การผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อพึ่งตนเอง
๑๓. นางสาวเพ็ญอัมพร หอมนิยม	:	การทำบัญชีครัวเรือน
๑๔. นายบัญญัติ พักแสง	:	การเกษตรชีวภาพ
๑๕. นางรัชณี ฝอยทอง	:	การทำบัญชีครัวเรือน

รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑. นางประทุม จันทศิริ	๒๑. นางบังอร พักแสง	๔๑. นางวรรณ เลขาวัฒนะ
๒. นางสาวสมปอง เนียมมูล	๒๒. นางพรทิพย์ ทองวงศ์	๔๒. นางวราภรณ์ พักแสง
๓. นางยีนดี คชบัว	๒๓. นางสาวนุชจริย วัชรวิภาส	๔๓. นางสุลินี กล่ำสกุล
๔. นางลลนา จันทาทพ	๒๔. นางลักขมี เนียมมูล	๔๔. นางอวัรัตน์ อุประนาระ
๕. นางสาวเครือวัลย์ เคชเจริญ	๒๕. นางสาวเรณู เคชเจริญ	๔๕. นางจงจิตร น้อยประสพ
๖. นางพรทิพย์ ทิพย์ธรรมคุณ	๒๖. นายปารมี นาคทอง	๔๖. นางวรรณ ดวงตา
๗. นางประทุม บุชาเทียน	๒๗. นางสุรินทร์ เมฆะ	๔๗. นางคำมอญ พลเชียงขวาง
๘. นางศศิฉาย สังข์เพ็ง	๒๘. นางชรินทร์ ทองสว่าง	๔๘. นางทิพย์ภาวิรัตน์ สิงหนสาย
๙. นางสาวสุเมธ วัฒนอติบุตร	๒๙. นางลำควน ทรัพย์คง	๔๙. เด็กชายรังสิมันต์ จันทาทพ
๑๐. นางอุ้นเรือน กันสิทธิ์	๓๐. นางยุพิน ภูระก้านคง	๕๐. นางสาวปริญญา ศรีสรรค์
๑๑. นางสาวสุปราณี มั่นอยู่	๓๑. นางวันเพ็ญ กมลนาวัน	๕๑. นางมาลัย แสงเงิน
๑๒. นางสาวเพ็ญอัมพร หอมนิยม	๓๒. นายนนท์ ไก่เผือก	๕๒. เด็กหญิงอัญญ์รวี เวฬุวนารักษ์
๑๓. นางสาวอนกรณ์ วัชรฤทธิ์	๓๓. นางสาวรรณา ก้อนทรัพย์	๕๓. นางพยง สีนา
๑๔. นางกัลยา บุญเสริม	๓๔. นางหมูน ไชยงาม	๕๔. นางสาวอารีรัตน์ เลื่อมประเสริฐ
๑๕. นางสาวทองคำ มนุษย์	๓๕. นางวันนา พักแสง	๕๕. นางสาวเนียง แสงเงิน
๑๖. นางอัญญ์จิรา เวฬุวนารักษ์	๓๖. นางประคอง ทรัพย์คง	๕๖. นายประสิทธิ์ จันทาทพ
๑๗. นายบัญญัติ พักแสง	๓๗. นางอินทรา กลิ่นมะลิวัลย์	๕๗. เด็กหญิงเบญญาภา สารสุข
๑๘. นางสมพงษ์ ภูเจริญ	๓๘. นางวาสนา ตั้งคำหน้า	๕๘. นางประไพ บุญประคอง
๑๙. นางสนอง เกตุแก้ว	๓๙. นางคารินทร์ เพชรนิล	๕๙. เด็กหญิงณัฐจินันท์ ทังสุนันท์
๒๐. นางสาวอรัญญา ศรีสรรค์	๔๐. นางเพียว สมใจ	๖๐. นางสาวอรญา ชาญธนู

รายชื่อครูเรือนพอเพียงอาสา

๖๑. นางทุเรียน คีจรีง

๖๒. เด็กหญิงพิมพ์ลดา เจียมรัมย์

๖๓. นางอัมพร พันธุ์ศรี

๖๔. นางจารุพัทธ์ คาปั่น

๖๕. นายชัยวัฒน์ ไช้เกตุ

๖๖. นางรัชนี ฝอยทอง

๖๗. เด็กหญิงวรรณมล พักแสง

๖๘. นายไพสิฐ สิงหนสาย

๖๙. นายเกรียงศักดิ์ คาปั่น

๗๐. นางสาวรัตนา บุญหรั่ง

๗๑. นางธัญญิตา เวฬุวนารักษ์

๗๒. นางฉันทนา บุรีชัย

๗๓. นายธิตี ภัทรสิทธิเกษ

๗๔. นางนงเยาว์ ศรีวิจิตร

๗๕. นางชุบ ศรีกลับ
๗๖. นางสาวอนกร วัยฤทธิ์

๗๗. นางสาวราญ ปกป้อง

๗๘. นางเฉลียว ทัพเมฆา

๗๙. นางจิรัชญา สีโหม

๘๐. นางสาวาง ทรัพย์คง

๘๑. นายณรงค์ ไตรรัตน์

๘๒. เด็กหญิงพัชรินทร์ ทองกลาง

๘๓. นางอุบล ปุระณะ

๘๔. เด็กหญิงพลอย ทองวงศ์

๘๕. นางเครือวัลย์ มีวัฒนะ

๘๖. นางสาวกนกวรรณ ชัยรัตนศิลป์

๘๗. นางสาวันทนา บุรีชัย

๘๘. นางสาวสุนทรีย์ เคชเจริญ

๘๙. นายชุมพล สุขเจริญ

๙๐. นายขวัญชัย เทียมสินวัฒน์ชัย
๙๑. นายสมาน ภูพะยอม

๙๒. นายพนม ก้อนทรัพย์

๙๓. นายคำภู พุคจันทิก

๙๔. นางอรพิน คำนสุขณรงค์

๙๕. นายปรีชา บุชาเทียน

๙๖. นายวิเชียร โชติชาติ

๙๗. นายร่วม จันทรสิน

๙๘. นางศิริทิพย์ จินคาพงษ์

๙๙. นายบุญญพัฒน์ ทรัพย์สอน

๑๐๐. นายสมโภชน์ เนียมนิล

๑๐๑. นายพนมเพชร จันเคน

๑๐๒. นายธีรวิทย์ ฝอยทอง

๑๐๓. นางประคอง หัสคัม

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นางสาวอรรฎา ศรีสรรค์
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นายธิตี ภัทรสิทธิเกษ
ที่ปรึกษาภาค	นายวิสูตร ยังพลจันทร์

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๘-๒๐๐๐
www.pttplc.com